

Moniulotteinen sosiaalityö verkkoauttamisen lähtökohtana

Diakonian tutkimuksen päivä 14.11.2016

Sosiaalityön yliopiston lehtori, VTT Camilla Granholm

camilla.granholm@helsinki.fi

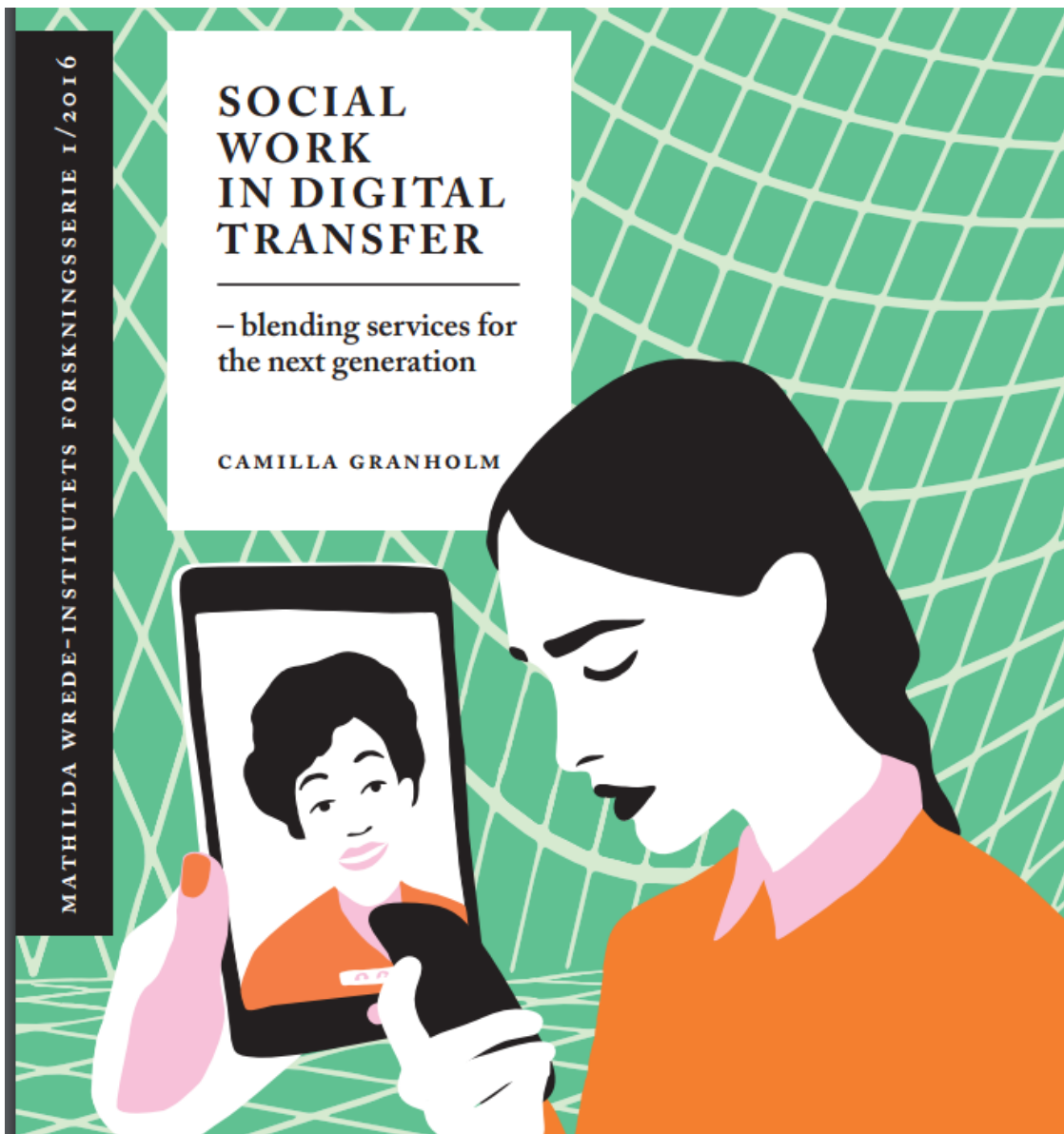
<http://blogs.helsinki.fi/cgranhol/>

MATHILDA WREDE-INSTITUTETS FORSKNINGSSERIE I/2016

SOCIAL WORK IN DIGITAL TRANSFER

– blending services for
the next generation

CAMILLA GRANHOLM

Informaatio- ja kommunikaatioteknologian kehitys

- Paljon on tapahtunut, erityisesti viimeisen 10 vuoden aikana
  - Web 2.0, sosiaalinen media, tablettitietokoneet, älypuhelimet

⇒ Internet on läsnä kaikkialla

Tilastokeskuksen tuoreen tilaston mukaan

(Suomen virallinen tilasto 2015)

- Noin 90% kaikista 16-34 vuotiaista suomalaisista nuorista ja nuorista aikuisista käyttää internetiä useita kertoja päivittäin.
  - Kaikkien 16-89-vuotiaiden suomalaisten keskuudessa sama luku on 68% .
- Erityisesti nuorimmassa ikäryhmässä, 16-24-vuotiaiden joukossa, nettiä käytetään älypuhlimen kautta (96%).
- Mihin nettiä käytetään?
  - Verkkolehdet tai televisiokanavien uutissivustot,
  - Pelit, kuvat, videot tai musiikki
  - S-posti
  - SoMe

Me elämme moniulotteista elämää ("blended lives")

"...we are probably the last generation to experience a clear difference between offline and online."
(Luciano Floridi)

Tutkimuksen eri osat

- Väitöskirja koostuu neljästä erikseen julkaistusta artikkelista sekä yhteenvetoartikkelista:
  - *Virtuaalinen auttamisympäristö voimaannuttavan vuorovaikutuksen ja sosiaalisen tuen tarjoajana* (sivut 157-181). Teoksessa Pohjola, Anneli, Kääriäinen, Aino & Kuusisto-Niemi, Sirpa toim. (2010) *Sosiaalityö, tieto ja teknologia*. Jyväskylä: PS-kustannus.
  - *Young people and mental health: when ICT becomes a tool of participation in public health in Finland* (pp. 173-186). In Loncle, Patricia, Cuconato, Morena, Muniglia, Virginie & Walther, Andreas eds. (2012) *Youth Participation in Europe: Beyond Discourses, Practices and Realities*. Policy Press.
  - *Blended lives: ICT talk among vulnerable young people in Finland* julkaistu toukokuussa 2016 Young journalissa (<http://you.sagepub.com/content/24/2/85.full.pdf+html>)
  - *What can social work practice learn from research on online support groups?* SSKH Notat 1/2016. Helsingfors: Svenska social- och kommunalhögskolan vid Helsingfors universitet. Kirjoitettu yhdessä Vilma Lehtisen kanssa.
  - Yhteenvetoartikkeli esittelee sulautuvan sosiaalityön (blended social work) käsitteen.
- Väitöskirja on englanninkielinen ja löytyy kokonaisuudessaan osoitteesta:
http://fskc.fi/Site/Data/2067/Files/C_Granholm_DR_avhd_2016_PDF_version.pdf

Sulautuva sosiaalityö

tulevaisuuden sosiaalityön käytännön viitekehyksenä

Sulautuva opetus (Blended learning)

(Garrison & Vaughan 2008)

- Kasvokkaisen ja virtuaalisen oppimisen harkittu yhdisteleminen
- Kurssien muodon perusteellinen uudelleen arviointi opiskelijoiden optimaalisen osallistumisen saavuttamiseksi
- Perinteisen kontaktiopetuksen korvaaminen ja uudelleen järjesteleminen

Sulautuva sosiaalityö (Blended social work)

- Kasvokkaisen ja virtuaalisen sosiaalityön harkittu yhdisteleminen
- Sosiaalityön käytäntöjen perusteellinen uudelleen arviointi asiakkaiden optimaalisen osallisuuden saavuttamiseksi
- Sosiaalityön käytäntöjen uudelleen järjesteleminen tarkoituksena paremmin hyödyntää sosiaalisesti jaettua ja avointa informaatiota

Sulautuva sosiaalityö käytännössä

- a) asiakkaan tilanteeseen soveltuu parhaiten perinteiset, kasvokkaiset sosiaalityön menetelmät.
- b) asiakastyö alkaa kasvokkaisten tapaamisten merkeissä, mutta myöhemmin työskentelyssä sovelletaan myös virtuaalisia työkaluja.
- c) ensi kontakti asiakkaaseen tapahtuu virtuaalisesti, mutta voi myöhemmin sisältää myös kasvokkaisia tapaamisia.
- d) työskentely asiakkaan kanssa tapahtuu pelkästään virtuaalisessa ympäristössä.

Sulautuvassa sosiaalityössä tärkeintä...

- on joustavuus ja harkittu virtuaalisen ja kasvokkaisen työskentelyn yhdisteleminen
  - tarkoittaa, että joissain tapauksissa ei koskaan käytetä virtuaalisia työkaluja ja toisissa taas työskennellään pelkästään virtuaalisissa ympäristöissä.
- Harkinta tehdään yhdessä asiakkaan kanssa, hänen kokonaisvaltainen tilanne huomioon ottaen.

Loppukevennykseksi

"We need to rethink our strategy of hoping the Internet will just go away."

Poimintoja osatutkimusten tuloksista

1/4

- *Virtuaalinen auttamisympäristö voimaannuttavan vuorovaikutuksen ja sosiaalisen tuen tarjoajana (2010)*
  - Tutkimusaineistona Virtuaaliolkapähän kirjoitetut viestit.
  - Internet tarjoaa anonyymien mahdollisuuden vaikean elämäntilanteen purkamiseen sellaisille ihmisille, jotka eivät halua, uskalla tai kykene puhumaan ajatuksistaan ja tunteistaan kasvokkain. Tämä voi ehkä rohkaista heitä reaali maailmassa ottamaan yhteyttä esimerkiksi ammattiauttajiin. Internet toimii paikkana, jossa sosiaalisesti esim. arat ja ujut ihmiset voivat harjoitella intiimeistä ajatuksistaan ja tunteistaan kertomista.

Poimintoja osatutkimusten tuloksista

2/4

- *Young people and mental health: when ICT becomes a tool of participation in public health in Finland (2012).*
  - Tutkimusaineistona Nyytin yksinäisyyttä käsittelevän keskusteluryhmän keskustelut.
  - Nuorille information, ammattiavun ja vertaistuen etsiminen netistä on itsestäänselvää ja luonnollista. Nuoret jakavat kokemuksiaan ja auttavat mielellään muita avun tarpeessa olevia nuoria vertaisia.

Poimintoja osatutkimusten tuloksista

- *Blended lives: ICT talk among vulnerable young people in Finland (2016).*
  - Tutkimusaineistona 11 työpajatoimintaa osallistuvan nuoren sekä heidän neljän ohjaajan haastattelut. Toteutettiin tammi-huhtikuussa 2014.
  - Nuoret hoitavat mielellään pankkiasioita ja täyttävät hakemuksia netissä, mutta akuuteissa tilanteissa, joissa on kyse vakavista fyysisistä tai emotionaalisista ongelmista he puhuvat mieluiten jonkun kanssa kasvotusten. Vähemmän akuutteihin emotionaalisesti haastaviin tilanteisiin kuten esimerkiksi yksinäisyyden ehkäisemiseen nuoret toivoivat ammattilaisten ylläpitämiä nettipalveluja. Nuorten elämä on sulautuvaa (blended lives). He yhdistelevät joustavasti aineksia sekä virtuaalisesta että kasvokkaisesta maailmasta ja liikkuvat sulavasti näiden kahden ulottuvuuden välillä.

Poimintoja osatutkimusten tuloksista

4/4

- *What can social work practice learn from research on online support groups? (2016) kirjoitettu yhdessä VTT Vilma Lehtisen kanssa.*
  - Tutkimusaineistona 76 tieteellistä julkaisua vuosilta 2003-2014.
  - Virtuaalista tukea tarjoavia ryhmiä koskettavassa tutkimuksessa on keskitytty tarkastelemaan osallistujien yksilöllisiä kokemuksia ja osallistujien välistä toimintaa. Tutkimuksia, jossa olisi tarkasteltu ammattilaisten osallisuutta tai toimintaa virtuaalista tukea tarjoavissa ryhmissä oli tutkimusaineistossamme vain kahdeksan kappaletta. Tämä voi johtua paitsi tutkimuksen puutteesta myös siitä, että tällaisia ammattilaisten ohjaamia ryhmiä on vielä harvassa.